

Den næste sag på dagsordenen var:

13) Anden behandling af lovforslag nr. L 62: Forslag til lov om ændring af kildeskatteloven. (Løn for arbejde i udlandet, overførsel af skat). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 7/11 96. Første behandling 22/11 96. Betænkning 11/12 96).

Der var stillet 4 ændringsforslag i betænkningen. Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1-3, § 1, således ændret, ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 2 og § 2 i den ny affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

§§ 1-3 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

15) Første behandling af lovforslag nr. L 76: Forslag til lov om Dansk Sprognævn. Af kulturministeren (Jytte Hilden). (Fremsat 20/11 96).

Sammen med denne sag foretoges:

16) Første behandling af lovforslag nr. L 80: Forslag til lov om dansk retskrivning. Af undervisningsministeren (Ole Vig Jensen). (Fremsat 20/11 96).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Forhandling

Eva Fatum (S):

Med dette lovforslag vil Dansk Sprognævn fremover blive reguleret ved lov og ikke som hidtil via en bekendtgørelse.

I lovforslaget fastslås det, at Sprognævnet er det organ, der fastlægger den danske retskrivning og udgiver den officielle danske retskrivningsordbog, at de anvisninger, der kommer fra Sprognævnet, er udtryk for loven, og at de offentlige myndigheder har at rette sig derefter.

Man kan undre sig over, at der ikke tidligere har været lovgivet på det her område, men det

Den næste sag på dagsordenen var:

14) Anden behandling af lovforslag nr. L 87: Forslag til lov om indgåelse af dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Kongeriget Danmarks regering og regeringen i Folkerepublikken Bangladesh. Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 27/11 96. Første behandling 4/12 96. Betænkning 11/12 96).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

kan måske hænge sammen med, at vi i Danmark ikke har haft de sprogkrige, som de har haft i flere andre lande, f.eks. Norge, Spanien og Belgien.

Og når man tænker på, hvor vigtigt sproget er for det enkelte menneskes dagligdag, er det sikkert en god idé nu at få en lovgivning på området.

Folketinget har mig bekendt ikke diskuteret dansk retskrivning siden 1948, hvor Hartvig Frisch gennemførte den reform, hvor bl.a. de store bogstaver i navneord blev fjernet.

Dengang var der en forespørgselsdebat i Folketinget, og en sådan debat vil vi fortsat have mulighed for at få, hvis vi finder det nødvendigt.

Dansk Sprognævn er oprettet på initiativ af Foreningen Norden, og det nordiske samarbejde er da også fremhævet i § 1, stk. 4.

Vi synes, dette nordiske samarbejde er et vigtigt led i forsøget på at fastholde en nordisk profil og modarbejde tendensen til, at alt, herunder sproget, bliver amerikaniseret.

I den forbindelse er det beklageligt, at det fællesnordiske sprogsekretariat i Oslo skulle nedlægges. I Nordisk Råd kæmpede Danmark og Norge da også imod det, men vi måtte acceptere nedlæggelsen som en del af den samlede pakke om de nordiske institutioner.

Med disse bemærkninger skal Socialdemokratiet indstille lovforslaget om Dansk Sprognævn til vedtagelse.

Formanden:

Resten af Socialdemokratiets taletid beslægtet af hr. Hans Peter Baadsgaard – »er til rådighed for« ham er måske et pænere udtryk.

Hans Peter Baadsgaard (S):

Jeg beklager, at vi ikke var opmærksomme på, at de to lovforslag skal behandles under ét, men jeg skal på Socialdemokratiets vegne blot give tilslutning til, at også lovforslaget om dansk retskrivning bliver vedtaget, idet vi finder, at det er både rimeligt og rigtigt, at der hermed skabes et lovgrundlag, hvori det fastslås, at Retskrivningsordbogen fra Dansk Sprognævn bliver normgivende for, hvad der er dansk retskrivning, og at skoler og offentlige institutioner herefter skal rette sig efter det, der ifølge Dansk Sprognævn er dansk retskrivning.

Et helt igennem fornuftigt og rigtigt forslag, som vi kan støtte.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Fru Eva Fatum havde den bemærkning, at det sikkert er en god idé, og det er det muligvis også, men fru Eva Fatum kom ikke med så mange argumenter for, hvorfor det lige præcis er en god idé at foretage en lovregulering på det her område i stil med det, der ligger her.

Men jeg håber – og det vil jeg gerne høre fra fru Eva Fatum – at det ikke er Socialdemokratiets hensigt, at det, vi nu skal have, er en slags overdommer, der f.eks. skal forhindre, at man på Bornholm eller i Randers kan bruge bestemte vendinger, som er meget egnskarakteristiske, og som man så måske kan få en bøde for at komme til at bruge.

Jeg håber ikke, at det er den vej, Socialdemokratiet ønsker at trække det danske sprog, for det synes jeg ville være en ganske uheldig udvikling.

(Kort bemærkning).

Eva Fatum (S):

Nu plejer de fleste ting at blive reguleret via lov, og når man ser tilbage, skal vi helt tilbage til 1948, siden vi sidst har diskuteret retskrivning. Jeg synes, det er på tide, vi tager konsekvensen af, at det er et vigtigt område, og at det også er vigtigt for vores børn, at vi får en lov vedrørende retskrivningsordbogen. Og med hensyn til, om man skal have forskellige ord fra forskellige egne af landet med, kan jeg oplyse, at Bornholm har sin egen ordbog.

Ester Larsen (V):

Lovmøllen maler fortsat konstant og flittigt, og Folketinget skal nu behandle hele to lovforslag vedrørende dansk retskrivning.

Man kan undre sig over, hvorfor det pludselig er blevet nødvendigt at lovregulere et område, der på både udmærket og effektiv måde har været dækket af bekendtgørelser siden 1892. Hvad er det dog for en rystende begivenhed, der har ramt nationen, siden der nu må hele to love til på et så rimelig fredeligt opgaveområde som det at følge det danske sprogs udvikling og give råd om den rigtige retskrivning?

Kigger man lovforslagene nærmere efter, finder man svaret i den indtrængende interesse for Retskrivningsordbogen. I § 2 i L 76 står der faktisk, at det er i Retskrivningsordbogen, Dansk Sprognævn skal offentliggøre sin fastlæggelse af retskrivningen. Det virker ejendommeligt, at redigering af Retskrivningsordbogen fra at være

nævnt som en af flere opgaver nu er blevet selve arbejdsredskabet. Offentliggørelsen af nævnets resultater knyttes nu sammen med en bestemt bog. Jamen hvad så med alle de nye ord, der kommer til verden mellem udgivelserne? Den retskrivning, nævnet normerer i tiden mellem udgivelserne, bliver ifølge forslaget ikke gældende.

Lovforslagenes store interesse for ordbogen afslører tydeligt, at det er sikring af salget af denne tryksag, der er den egentlige drivkraft bag lovinitiativerne. Da verden nu har formet sig sådan, at der i dag er konkurrence mellem retskrivningsordbøger, forsøger regeringens at forvride denne konkurrence ved at knytte nævnets normerende funktion til den ene ordbog, og det er ikke klædeligt.

Spejder man efter flere forskelle, kan man ikke undgå at hæfte sig ved, at L 76 på et enkelt punkt ligner de øvrige lovforslag, der udgår fra Kulturministeriet i disse år. Et fælles kendetegn for disse lovforslag er en formidabel mængde bemyndigelser til ministeren. Filmloven, som vi behandler for tiden, tager vist førsteprisen i denne konkurrence, men også det aktuelle lovforslag kan være med. F.eks. nævnes det i § 6, stk. 2, at kulturministeren alene fastsætter reglerne for sammensætningen af repræsentantskabet. Den eneste begrænsning er antallet, 30, og det må vist kaldes en vidtstrakt bemyndigelse.

Ny er også bestemmelsen om, at det nu skal fastsættes ved lov, at det er kulturministeren, der efter at have rådført sig med undervisningsministeren godkender ændringer af principiel karakter. Rent principielt må det vel være en korrekt ansvarsplacering, men med den nuværende ministers sympati for det nye og anderledes kan man måske nok se fremtiden i møde med en vis beklæmthed.

I Venstre har vi lidt svært ved at se behovene for disse lovforslag. Vi vil dog være åbne over for en mere nuanceret argumentation end den, der ledsager lovforslagene, men det er der også behov for.

Frank Dahlgaard (KF):

Det Konservative Folkeparti finder, at det er en god ting, vi nu får lovgivning på disse områder om Dansk Sprognævns rolle og dansk retskrivning. Jeg føler, det vil være en god og rigtig ting her at citere Modersmål-Selskabet, som blev oprettet i 1979, og som har udgivet en lille pjece, hvor man bl.a. skriver:

»Det danske sprog har brug for at blive værnet om og plejet. Vi besidder en sproglig egenart, der ligger til grund for hele vor danske kultur. Vi skal bevare og udvikle sproget.«

Jeg kan tilføje for egen regning, at enhver form for udvikling ikke nødvendigvis er positiv. Der forekommer også en udvikling, som vi kalder afvikling. Men tilbage til den gode pjece fra Modersmål-Selskabet:

»Det danske sprog er en levende organisme, der skal næres, plejes og bruges, men den skal på samme tid udvikles og holdes fri for den værste forplumring.«

I den forbindelse er det naturligt at sige nogle ord om den undervisning, som finder sted, først og fremmest i vores grundskoler. De unge i dag er på mange måder blevet bedre til at udtrykke sig mundtligt, end de unge var tidligere, men ringere til at udtrykke sig skriftligt. Den skriftlige fremstilling af sproget er ubehjælpelig på mange måder, og her kræves en træningsindsats i langt større omfang.

Om lovforslag nr. L 76 er at sige, at det indeholder betydelige bemyndigelser til ministeren angående ændringer af større rækkevidde. Hvis man f.eks. besluttede sig til at fjerne de stumme h'er i hvor, hvis og hvad og den slags, er det altså noget, kulturministeren ifølge forslaget skal give grønt lys for sammen med undervisningsministeren.

Vi mener, at når det gælder sådanne større ændringer – hvis man f.eks. fandt ud af, at station og den slags ord skulle staves efter det norske princip i stedet for efter det princip, der er gældende i Danmark i dag – er det en sag, der skal godkendes af Folketingets flertal. Det var jo lige præcis essensen i den debat, man havde om det danske sprog og retskrivningen helt tilbage i 1948, da Hartvig Frisch var undervisningsminister. Større principielle ændringer bør være noget, der forelægges Folketinget, før der bliver givet grønt lys. Det er vores mening.

Den anden ting vedrørende lovforslag nr. L 76 er, at der er en direkte fejl i det, som også er påpeget i en henvendelse fra Gyldendal, tror jeg det er. Dansk Sprognævn udgiver ikke nogen bøger. Nævnet redigerer, men det er forlagene, der udgiver. Dermed tilslutter vi os fra Det Konservative Folkepartis side Venstres ordfører, som har en mistanke om, at det, der ligger i disse lovforslag, er, at man vil tilgodese et forlag på et andets bekostning. Men der skal ikke være nogen form for konkurrenceforvridding, det er vi imod.

Med hensyn til lovforslag nr. L 80 står der, at nu skal danske myndigheder benytte den retskrivning, som fremgår af Retskrivningsordbogen eller af de retningslinjer, der kommer fra Dansk Sprognævn, og det er da også fint nok. Men hvad nu hvis de ikke gør det? Hvad nu hvis ministerier, statslige myndigheder, kommunale og amtskommunale myndigheder og offentlige skoler ikke benytter den officielle, den rigtige retskrivning? Hvad nu hvis en skrivelse er propfuld af stavfejl og håbløse sprog- og komafejl, er det så en ugyldig forvaltningsakt? Der er jo pligt til at følge de officielle regler. Det kunne være interessant at høre ministerens kommentar til de spørgsmål. Man kan – jeg har selv været ude for det, og jeg kender andre, der har været det – modtage henvendelser fra offentlige myndigheder, hvor sproget er så ubehjælpeligt, at man har svært ved at tage dem højtideligt. Det er en ting, der kræver en kommentar.

Vi ønsker i udvalgsarbejdet fra konservativ side at få tilsendt alle hørings svar til disse lovforslag. Nogle er kommet frem i sidste øjeblik, og der er sikkert mange flere på vej fra skoler, uddannelsesinstitutioner og forskningsinstitutioner. De svar ønsker vi naturligvis at se på og vurdere, inden vi kan tage endelig stilling til lovforslagene. Endvidere ønsker vi fra konservativ side, at Modersmål-Selskabet får i hvert fald én plads i Dansk Sprognævns repræsentantskab; det må være en helt naturlig ting.

Så synes jeg i øvrigt, der kan være god lejlighed her til at sige, at vi ønsker et sprognævn og også en formand for dette nævn, der ikke viljøløst og passivt følger enhver form for udvikling eller snarere afvikling af det danske sprog.

I gamle dage blev man dræbt, og det er selvfølgelig slemt nok; men i dag bliver man »drabt«, og det er næsten værre. Hvis den udtale fortsætter med at brede sig og den linje, man mere eller mindre har kørt fra Dansk Sprognævns side, videreføres, begynder man altså snart at stave »drabt« med a og ikke med æ, og det synes vi ikke er en udvikling, men en afvikling af det danske sprog.

I dag har man heller ikke ret, man har »rat«. Man spiser heller ikke retter, man spiser »ratter«, og det hele kan læses i »prassen«, ikke i pressen. Det er i sådanne tilfælde, man ikke skal bare løbe med og ændre stavemåden, men skal dæmme op og værne om det danske sprog.

Så ønsker vi som sagt, at større principielle ændringer i dansk retskrivning skal godkendes

af Folketinget. Det er ikke nok med en enkelt minister eller to, for tænk, hvad de eventuelt kunne finde på. Jeg tænker ikke bare på nuværende, men også kommende ministre. Enkelte mennesker kan jo have nogle kæpheste, der kan være lidt underlige, så det er en god ting, at folkets valgte forsamling tager stilling til større ændringer.

Vi ønsker som sagt også, at disse lovforslag ikke på nogen måde kommer til at monopolisere eller favorisere et enkelt forslag på andres bekostning, og endelig synes vi, det er besynderligt i disse moderne tider med edb, at man taler så meget om retskrivningsordbøger og overhovedet ikke om edb og edb-registre. Bøger udkommer med jævne mellemrum, men edb-registre, der omfatter alle det danske sprogs gloser og løbende kan opdateres, var vel i virkeligheden vejen frem.

(Kort bemærkning).

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Nu vil jeg selvfølgelig nødig bidrage til, at dette her bliver den store skolepolitiske debat, men jeg har noteret mig, at hr. Frank Dahlgaard sagde, at de unge er blevet dårligere til at udtrykke sig skriftligt. Jeg vil gerne vide, hvilke belæg der er for den påstand.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg vil bare sige til hr. Frank Dahlgaard, at det hedder ikke »ratskrivning«.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er til hr. Frank Dahlgaard og sådan set også til hr. Bruno Jerup: Selvfølgelig må man sige »ratskrivning«, man har da lov til at tale københavnsk. Jeg kan ikke forstå, hvorfor det er mere forbudt at tale københavnsk end at tale fynsk eller vestjysk eller bornholmsk for den sags skyld. Det er da underligt, når man pludselig kan høre nogle begynde at være efter andre, der snakker ordentligt københavnsk, fordi det er en dialekt, der stort set er forbudt de fleste steder. Jeg synes, vi skal slå et slag for, at vi også her i Folketinget får lov til at tale ordentligt københavnsk.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Til den sidste taler vil jeg sige, at jeg er selv københavner, men jeg synes altså, der må være

nogle grænser. Jeg mener stadig, at jeg har ret, men ikke »rat«, og jeg er ikke tilhænger af »prassen«. Jeg har tidligere arbejdet i pressen.

Så vil jeg svare fru Elsebeth Gerner Nielsen, der efterlyste dokumentation for, at de unge formulerer sig dårligt. Hvis man færdes blandt unge og ser de stile, der bliver skrevet i skolerne, hvis man ser på breve og følger med i, hvad der bliver skrevet her i dette hus, må jeg nok sige, at der er massevis af dokumentation for, at der er et utrolig stort behov for en ekstra indsats med hensyn til at opøve den skriftlige formulering af det danske sprog. Mundtligt går det godt hos de unge, men skriftligt er det en katastrofe.

Margrete Auken (SF):

Efter dette ordskifte beklager jeg selvfølgelig, at jeg ikke snakker ordentligt københavnsk mere, for man bør jo ikke løbe fra sin oprindelse. Jeg synes, det er underligt, at nogle ikke vil stå ved, hvor de kommer fra. Vi skulle da gerne genoplive dialekterne, det bliver sproget kun morsommere af, selv om det bliver svært at gengive udtalen i de grønne bøger med en lydskrift, som er anerkendt af Dansk Sprognævn.

Jeg synes, det er ret skægt at tænke på, at det område ikke har været lovreguleret i så lang tid. Det er faktisk lidt underholdende. Men jeg tror, at en af grundene til, at det har kunnet lade sig gøre, selvfølgelig er, at vi ikke kan skalte og valte med sproget, som det passer os. Hvis vi skal kritisere et eller andet eller vil lave noget om, er vi nødt til at bruge sprogets grundregler. Vi kan simpelt hen ikke kommunikere, hvis vi ikke på forhånd bøjer os for sprogets regler.

Sproget kunne man holde en stor, lyrisk tale om, for det er simpelt hen noget af det mærkeligste i vores kultur overhovedet. Jeg ved ikke, om Folketinget har læst Ebbe Reichs roman »En Engels Vinger«, hvor han bruger den vidunderlige formulering, at modersmålet er så vanskeligt, at man skal være pattebarndyr for at lære det. Vi kan jo se med forundring, at før et barn kan kontrollere sine ringmuskler, kan det meste sprogets mest udviklede opbygninger og bøjer sig for dem. Og her kan Dansk Sprognævn hverken gøre fra eller til, det er sproget, der bestemmer, det er ikke os.

Men samtidig sker der jo nogle ting indimellem, og jeg vil godt give en lille opgave, man kan tage med hjem til julens fornøjeligheder, hvis man trænger til et slagsmål generationerne imellem. Prøv at spørge unge mennesker, hvad klokken er, når den er godt 11, så skal I bare

høre. Alle bliver meget vrede, og især bliver vores generation meget vred, for vi er jo sikre på, at godt 11 betyder, at den er lidt over 11. Men alle unge er sikre på, at det betyder, den er lidt i 11. Man er ikke klar over det, hvis man ikke har prøvet det, men prøv det, for det er morsomt. Jeg ved ikke, hvordan Dansk Sprognævn vil håndtere den sag, hvordan vi skal finde ud af, hvad klokken er, når den er godt 11. Det er der altså en generationsstrid om, og som sagt: De, der ikke har prøvet det, skal prøve det. Det er skægt.

Det er sådan nogle ting, hvor vi bliver nødt til på et eller andet tidspunkt at finde ud af at få nogle regler, så vi kan forstå hinanden. Ellers kan vi komme til at køre helt skævt af aftaler med unge mennesker, hvis vi kommer meget senere end dem.

Så vil jeg også sige en anden ting om en regel, som jeg spekulerer på, om Dansk Sprognævn vil begynde at pille ved. Jeg har stået her og gjort mig nogenlunde umage, og jeg kan også bruge ordene de og dem korrekt. Men ordet korrekt bør kun bruges i denne sammenhæng, det kan ikke bare uden videre oversættes som »det er sandt«. Jeg kan huske, at jeg engang hørte en konservativ ordfører sige, at det var korrekt, at de unge mennesker havde slået politiet, og så måtte man jo anholde det udtryk, for det var minsandten ikke korrekt. Det var muligvis rigtigt, at de havde gjort det, men det var ikke korrekt af dem at gøre det.

Derimod kan vi tale om at bruge sproget korrekt, og her synes jeg altså, det en gang imellem er lidt udmattende, at man ikke kan bruge de og dem korrekt. Jeg hørte i går i vores samråd – jeg vil ikke afsløre, hvem der sagde det – at der var en, der brugte udtrykket, at hvis nogen skulle vælges til Filmrådet, skulle de vælges mellem de, der sådan og sådan, og det hedder altså mellem dem, der sådan og sådan. Jeg ved ikke, om det er noget, man kan lave om på, men det vil jeg egentlig gerne spørge om på et tidspunkt. Kan vi på et eller andet tidspunkt sige, at nu ophæver vi dativformen i sproget? Jeg ved det ikke.

Derimod er det klart, at vi får nogle problemer med stavning. Vi skal jo på en eller anden måde blive enige om, hvordan det og det ord skal staves, og det har været dybt ureguleret. Hvis man læser gamle tekster – hvad jeg tit skal – er det morsomt at se, at der er nogle, der har haft sjov med at prøve, hvor mange bogstaver man kan putte ind i et ord, hvor mange u'er og

f'er, og hvad ved jeg, der er plads til. Selvfølgelig har der også været nogle regler, det har der nok altid været, men de har været løsere. Det er nok meget godt, hvis vi nogenlunde kan enes om det, og jeg forstår ikke rigtig, hvordan den konkurrerende retskrivningsordbog for alvor kan komme til at spille en rolle. Det må vel være sådan, at vi kan sige, at sådan og sådan er det.

Der er visse ord, hvor der er flere staveformer. Vi husker vel alle sammen majonæsekri-gen, og noget af det, jeg kunne frygte ved forslaget her, var, at majonæsekri-gen med hr. Frank Dahlgaaards ihærdighed ville blive ført ind i Folketinget, så den også kunne føres her. Her er det godt nok, at vi har forskellige staveformer, men det er også meget godt, at det slås fast, at der er forskellige staveformer, og at det kan respekteres i en lang periode, at man bruger dem begge to. Jeg mener også, at selv om jeg ikke kan finde ud af at sætte tegn på anden måde end den, jeg har lært i skolen, så kan det godt være, at en anden tegnsætning også giver den rigtige mening. Jeg er ikke helt sikker på det nu, for jeg har stadig læsevanskeligheder, når folk sætter tegn på alt for tilfældige måder. Jeg synes, det ser tilfældigt ud, men jeg vil godt bøje mig for det.

Når jeg er en lille smule bekymret over forslaget, skyldes det selvfølgelig noget af det, som andre ordførere også har taget fat i. Ministeren kalder det en moderne lovgivning, og det betyder, at man fjerner alt indholdet fra den og lægger hele magten over til ministeren. Jeg ved ikke, om det er selve kendetegnet på, om noget er moderne, og det er jeg måske en anelse utryg ved. Hvis jeg ser på listen over, hvem der er indstillingsberettiget til det gamle sprognævn, er det faktisk en fornuftig liste, og jeg kan godt forstå, at ministeren synes eller forudser, det kunne blive udmattende at skændes med os om, hvorvidt denne organisation skal med i stedet for denne organisation, osv. Det vil hun hellere afgøre selv.

Men jeg vil godt have et bud fra ministeren på, hvordan hun nogenlunde havde tænkt sig, at repræsentantskabet skulle sammensættes. Det er en forholdsvis sober og saglig indstillings-gruppe, vi har nu, og jeg er ikke helt henrykt over, at det hele overlades til ministeren, uden at vi får nøjere besked. Det er ikke, fordi jeg ikke har tillid til den siddende minister, men fordi jeg generelt mener, at det er meget godt, vi her i Folketinget laver lovene på en sådan måde, at reglerne er nogenlunde præcise.

Men bortset fra det problem og diskussionen om, hvem der skal bestemme, hvad klokken er, når den er godt 11, vil vi godt give tilslutning til begge forslagene.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

På en måde er det jo ret befriende, at der ikke tidligere har været lovgivet om dansk retskrivning og dansk sprog, men alligevel vil jeg gerne på Det Radikale Venstres vegne tilslutte mig begge lovforslag. Det glæder os, at Kulturministeriet og Undervisningsministeriet har fundet sammen om at lave en fornuftig lovgivning på området.

Aage Brusgaard (FP):

Jeg vil forsøge at gøre en meget, meget lang historie kort.

Da Fremskridtspartiets ordfører, hr. Jan Køpke Christensen, på grund af et andet møde ikke kan være til stede, skal jeg kort beskrive, hvad der er vores intentioner med hensyn til lovforslag nr. L 76, og de er, at vi vil støtte lovforslaget.

Dansk Sprognævn er i dag reguleret ved en bekendtgørelse og har hermed ikke direkte lov-hjemmel, og vi støtter bemærkningerne om, at dette kan være uheldigt, da institutionen udøver en virksomhed, som har virkning over for borgerne. En egentlig lovregulering er derfor nødvendig.

Vi støtter også lovforslag nr. L 80.

Bruno Jerup (EL):

Det er jo interessant, at der nu foreligger lovgivning på et område, som tilsyneladende har klareret sig – med mange diskussioner naturligvis – gennem et par menneskealdre, og derfor må man tro, at der må være en ganske særlig grund, et eller andet stort problem, som gør, at det nu er rindet ministeren i hu, at det skal i hvert tilfælde løses, mens tid er. Hvis det er sådan, man ser på det, ser det ud, som om det er undervisningsministeren, der har haft det ønske, og så har han fået kulturministeren med på det, så der kunne laves disse to lovforslag, hvor man i det ene kunne referere til det andet.

I forhold til den nuværende bekendtgørelse om Dansk Sprognævn får nævnet i henhold til § 1 i lovforslag nr. L 76 en ny vigtig opgave, nemlig at fastlægge den danske retskrivning. Ifølge § 2 skal retskrivningen offentliggøres i Dansk Sprognævns Retkskrivningsordbog, og det er den, jeg tror de fleste af os kender.

Men hvordan forholder lovforslaget sig til de to principper, dansk retskrivning bygger på, nemlig et princip, man kunne kalde et traditionsprincip – man skriver, som Retskrivningsordbogen siger – eller et sprogbrugsprincip, dvs. at ordene skrives i overensstemmelse med den praksis, som gode og sikre sprogbrugere anvender? Det er jo to forskellige principper, som i virkeligheden til stadighed er i konkurrence med hinanden. Det ene er et konservativt princip, som naturligvis er hr. Frank Dahlgaards kop te, hvorimod det andet princip faktisk er det, som udvikler sproget og gør det til et levende sprog.

Det bliver nok Dansk Sprognævns problem, hvis folk ikke gør det, som Dansk Sprognævn for et stykke tid siden sagde, de skulle gøre, for det er sådan set på den måde, sproget udvikler sig. Men hvis folk skriver noget og siger noget og bruger vendinger, der ikke er godkendt af Dansk Sprognævn, har Dansk Sprognævn noget at arbejde med. Hvis det skulle lykkes – som det er disse lovforslags og åbenbart visse politikeres agt – at få den danske befolkning til at formulere sig fuldstændig i overensstemmelse med Dansk Sprognævns Retskrivningsordbog og bruge de vendinger, som er godkendt, ville resultatet blive den evige hvile med hensyn til sprogets udvikling, og hvem skulle dog være interesseret i det? Men det er heller ikke realistisk, så der er ingen, der behøver være bange for det.

Men det spørgsmål, man må stille sig selv, er: Hvad nu når man bestemmer ved lov, at det og det er forbudt i offentlige institutioner og andre steder, der får tilskud fra det offentlige? Man har lavet en sjov regel i loven om, at hvis man får mere end 50 pct. i tilskud fra det offentlige eller fra staten, har man pligt til det, men hvis man ligger under det tal, har man åbenbart ikke pligt til det. Denne opdeling ved 50 pct. er for mig at se fuldstændig uforståelig. Hvorfor lige præcis den grænse? Den, der får 50 pct. eller mere af sit økonomiske grundlag dækket – hvad enten det nu er en institution, en skole eller en friskole – er underlagt reglerne, men den, der får 49 pct. dækket, er ikke underlagt dem. Hvorfor har man lavet sådan en sjov opdeling? Det er ikke til at forstå.

Men det spørgsmål, der står tilbage, når man laver en lov med en instruktion om, hvem der har ret til at sige bestemte ting på den rigtige måde, hvem der kan bestemme, hvordan den og den ting skal udtales, og hvem der kan bestemme, hvordan tingene skal skrives – det spørgs-

mål er selvfølgelig: Hvilken straf følger der af at overtræde loven? Det er jo vigtigt at vide. Jeg går ud fra, at det vil blive i stil med, at man kommer til at skrive 100 gange på et stykke papir, at det er forbudt at skrive d i gjort eller den slags, og så aflevere papiret til Dansk Sprognævn.

Vi synes sådan set, det er et lidt, man kan måske kalde det, forhastet lovforslag. Vi er faktisk ikke helt sikre på, at det er hensigtsmæssigt i sin udformning, og jeg er i nogle henseender enig i fru Ester Larsens bemærkninger om, at det er mærkeligt, at man laver en bestemt instruktion, som angår én bestemt ordbog. Det undrer os især, når man kigger på de hørings-svar, som er kommet ind. For det første er der meget få høringssvar, som er meget korte, og de viser efter min opfattelse, at man kun har søgt høring hos en meget, meget snæver kreds og ikke blandt en kreds af folk, som arbejder videnskabeligt med sprogets udvikling og med, hvordan sproget former sig.

Man har nøjedes med at spørge ministerierne, om de har noget imod det, og de skriver naturligvis: Nej, det har vi ikke noget imod. Man har også skrevet til amterne og kommunerne, og de har svaret, at de synes, der er for kort tid til, at de kan nå at komme med nogle ordentlige bemærkninger, så de ved ikke rigtig – groft sagt – om de har brug for en sådan lov. Det er sådan set de svar, man har fået, og jeg synes, det er et lidt spinkelt grundlag for at begynde at lovregulere et område, som åbenbart har kunnet klare sig uden lovgivning siden 1948.

Vi må altså sige, at vi har en række spørgsmål til dette lovforslag. Vi vil ikke sige, at vi ikke kunne forstille os – muligvis efter et par ændringer – at stemme for det foreliggende forslag, men vi er indtil nu ikke blevet overbevist om, at en sådan lov er strengt nødvendig.

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Hr. Bruno Jerup foldede sig ud i nogle betragtninger om, at det nu skulle reguleres, hvordan man formulerer sig, men det er der jo ikke tale om. Der er tale om retskrivning, altså stavemåde, ikke om formuleringer og straf og den slags, men retskrivning og stavemåde. Og det er vel en god ting, at der ligesom er nogle regler her, så man ved, hvordan man staver ordene på den rigtige måde.

Men tilbage bliver spørgsmålet: Når man nu fra myndighedernes side forpligtes til at bruge

den rigtige stavemåde, hvad så hvis man ikke gør det? Hvad nu hvis en skrivelse er propfuld af fejl? Hvornår er den så fejlbehæftet, at den egentlig er ugyldig og man ikke kan tage den højtideligt? Det var dog interessant at vide. Jeg synes egentlig, det her er en god anledning til at opstille nogle retningslinjer, som sætter et pres på folk rundt omkring på offentlige kontorer i retning af, at de må prøve på at formulere sig rigtigt – ikke sprogligt, men at stave rigtigt.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Når f.eks. hr. Frank Dahlgaard siger, at man nu vil lave regler omkring sådan og sådan, så er det ikke særlig kønt sprog, men man må gerne sige det. Vi plejer, når vi skal belære sådan nogle som hr. Frank Dahlgaard om, hvor hjælpeløst det er at sige »omkring«, at sige, at det jo ikke hedder »Historien omkring en Moder«. Der er ikke noget forkert i det, men der vil nok komme en krølle ude i margenen af stilen, og så vil hr. Frank Dahlgaard blive belært om, at det er en forarmelse af sproget, når man bruger ordet omkring til alt muligt. Kort efter brugte hr. Frank Dahlgaard ordet fuldstændig rigtigt, da han sagde, når man rundt omkring osv.

Det er bare lige for at sige til hr. Bruno Jerup, at der er ikke tale om, at vi her kan bestemme, om folk vil udtrykke sig klodset eller lidt afstumpet eller lidt hjælpeløst. Og jeg må jo sige, at vi desværre ikke kan bestemme, at de offentlige myndigheder skal udtrykke sig klart og tydeligt på dansk. Det kan vi jo ikke få dem til. Det, vi kan gøre, er at sikre, at de staver nogenlunde korrekt, og at de sætter kommaerne sådan, at det i hvert fald ikke er det, der generer os, når vi prøver at finde ud af, hvad det er, der står i sådan en tekst.

Alle krige omkring Sprognævnet har jo handlet om fornyelser. Når man siger, nu er det så veldokumenteret, at man bruger det og det udtryk, at det må siges at være anerkendt dansk, så bryder den store majonæsekrig løs; og jeg forstår nu, at tiden er udløbet, så jeg vil lade den stå ved sit semikolon, selv om jeg vist nok skylder Folketinget en bisætning.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Først til hr. Frank Dahlgaard omkring, hvad Dansk Sprognævn tager sig til. Jeg går ud fra, at Sprognævnet bl.a. forsker i, hvordan sproget udvikler sig, og prøver at forholde sig til, hvad

det er for nogle ting, der er oppe, og hvordan forskellige mennesker formulerer sig skriftligt og mundtligt. Det handler ikke kun om, hvilke ord de bruger, og om, hvordan de staver dem. Sagen er jo, hvis man er forfatter, kan man faktisk godt tillade sig at konstruere nye ord, som så går ind i sproget. Man kan godt tillade sig at snakke om den blåeste himmel. Det kan man godt skrive i et digt, uden at det giver problemer. Man bliver ikke anklaget for nogen som helst ret af den grund.

Ud over at tage sig af ord og stavemåder tager Dansk Sprognævn sig også af formuleringer, faste vendinger, som er gået ind i vores sprog, så det er ikke korrekt, når hr. Frank Dahlgaard siger, at det kun handler om, at vi skal lære at stave korrekt. Nej, Dansk Sprognævn tager sig også af andre ting, og det synes jeg er fornuftigt. Problemet er: Hvordan skal Sprognævnet agere i forhold til det offentlige?

Jeg er da enig med fru Margrete Auken i, det vil være enormt dejligt, hvis det var sådan, at man kunne få de offentlige myndigheder til at formulere sig, så det kunne forstås af alle borgere i dette land. Det ville være meget ønskeligt, men problemet er: Hvor kommer alle de veldokumenterede ændringer fra, når nu man nogle gange forbyder det offentlige at skrive på en anden måde?

(Kort bemærkning).

Frank Dahlgaard (KF):

Jamen jeg må gøre hr. Bruno Jerup opmærksom på, at i lovforslag nr. L 80 om dansk retskrivning står, at dansk retskrivning, og det vil jo sige stavemåde, skal følges af alle dele af den offentlige forvaltning, og at der ikke i lovforslaget er tale om, at der er bestemte formuleringer, som skal bruges eller ikke skal bruges, men at retskrivningen og dermed stavemåden skal følges. Så de betragtninger, hr. Bruno Jerup i sin ordførertale viklede sig ind i, må han selv vikle sig ud af igen.

Addi Andersen (CD):

Med de to lovforslag bliver der nu skabt lov-hjemmel som erstatning for den meget gamle regulering ved bekendtgørelser. Det er mig bekendt en noget usædvanlig tilstand, når man helt frem til nu har haft bekendtgørelser, uden at de hviler på en lov. Derfor kan CD også give sin tilslutning til denne juridiske oprydning, som man vist kan tillade sig at kalde det.

CD har ingen indvendinger mod indholdet i de to forslag, men vi har bemærket, at Kommunernes Landsforening ikke har afgivet hørings-svar til L 80 på grund af en meget kort svarfrist, hvorfor de ingen bemærkninger har på nuværende tidspunkt. Her kan det vist godt være på sin plads at opfordre til, at man giver en rimelig frist, når man sender forslag ud til høring.

Forlaget Gyldendal har på forhånd henvendt sig til Uddannelsesudvalget med kritiske bemærkninger til L 80. Dem vil jeg ikke forholde mig til nu. Det er noget, vi i givet fald må se på under udvalgsbehandlingen.

Men CD vil arbejde positivt for forslagene i udvalgene.

Poul Nødgaard (DF):

Det er meget spændende at sidde og høre på denne debat, for det er jo nærmest, som om de to lovforslag er en hel revolution. Sådan betragter jeg i hvert fald debatten som værende indtil nu.

Hvis man ser nærmere på forslagene, er der jo reelt kun tale om, at man nu får lovfæstet noget omkring Sprognævnet, og man får et par gamle bekendtgørelser fra 1892 og 1948 skruet sammen til en lov.

Når det er sagt, vil jeg sige, at de to ministre måske godt, inden de to lovforslag blev fremsat, kunne have taget en snak med ordførerne og have drøftet det lidt nærmere igennem, for der kunne jo godt være nogle detaljer deri, som vi måske i fællesskab kunne have fået skrevet ind fra starten.

Lad alt det ligge. Det, som også har været lidt fremme i dag, er sådan set hele den retskrivning, som vi fik for nogle år siden. Det har ikke været ret meget inde i debatten, og der må jeg jo nok sige som værende gift med en dansklærer i en handelsskole, at det har været utrolig svært at rette stile efter den retskrivning, fordi man næsten kan stave stort set alle ord, som man har lyst til, mere eller mindre i hvert fald. Dog kan man stadig væk ikke skrive d i gjort, for så får man som sagt sin hale smurt!

Jeg synes også, at de to ministre – de har da formentlig en vis indflydelse, det har man, når man er minister i dette land – godt ved passende lejlighed kunne sætte ind over for de såkaldte mediefolk. Jeg tænker på, når jeg sidder og hører f.eks. radioavisen, hvordan man mange gange, når man skal udtale et a, faktisk går mere og mere over i et æ. Altså maskinen er »lændet«, hvor jeg mener, den er landet. Og sådan kan jeg blive ved. Der er en masse.

Prøv engang – og kun med det ene sigte – at høre, hvor mange gange sproget på en eller anden måde forfladiges. Det har ikke noget med stavemåderne at gøre, men mere udtalen af sproget. Jeg går også ud fra, at selve udtalen af det danske sprog er en ting, der også er vigtig for os, således at i hvert fald de, der læser radioavis og lignende op, læser på et godt og forståeligt dansk.

Men forslagene tager jo ikke sigte hen imod, at man yderligere skal lempe retskrivningen, og det er jo overladt til nogle kloge folk. Jeg synes – det er min personlige opfattelse og sikkert også partiets, vil jeg tro – at det er blevet utrolig forfladiget, hvordan man kan stave mange ord. Det er så bare noget, vi må tage til efterretning, og jeg synes, det er lidt træls, når man sidder og siger: Det der, det er stavet forkert. Går man så hen og ser i Retskrivningsordbogen, nå ja, så kan det faktisk også godt staves sådan. Jeg ved ikke, om det i sin tid er lavet for, at den, der kommer til at skrive det forkerte, så også har skrevet det rigtige. Det kan vi jo så sætte et spørgsmålstegn ved.

Men i Dansk Folkeparti kan vi støtte de to lovforslag. Det er ikke noget, der vil komme til at forstyrre vores nattesøvn.

Arne Melchior (CD):

Jeg vil meget gerne benytte denne sjældne lejlighed, hvor sproget er på dagsordenen, til at henvende mig til de to sprogets ministre, som er i ilden i denne debat her vedrørende offentlige myndigheders benyttelse af vort modersmål.

Sproget er tankens spejl. Jeg har forgæves søgt i opslagsværket »Bevingede Ord« efter dette udtryk: Sproget er tankens spejl. Det står ikke optaget der. Hvis det ikke er sagt før, så er det sagt nu. Sproget er tankens spejl, og en forvirret og en knudret og indviklet brug af sproget dækker derfor også meget ofte over knudrede og forvirrede og indviklede tanker. Det indtryk får man ved læsning af mange af de henvendelser, svar osv., som offentlige myndigheders udsender.

Jeg skal give et par eksempler på det. Som regel står der i breve fra ministerier, styrelser og direktorater, at »man har modtaget Deres skrivelse . . .«. Ja, selv hr. Frank Dahlgaard brugte her i dag ordet skrivelse. Jeg vil hævde, at der ikke er noget menneske under 60, der skriver skrivelser. De skriver faktisk breve. Og hvorfor ikke tage konsekvensen af, at det, man har i hånden, netop er et brev og ikke en skrivelse, og så bruge det ord?

Jeg går også ind for, at den meget almindelige offentlige brug af glosen »man« skulle udrydtes. Der er sjældne lejligheder, hvor ordet er på sin plads, men som hovedregel – jeg påviste det i sin tid over for det departement, som jeg var knyttet til – er det meget ansvarsudviskende, ansvarsforflygtigende, når der står »man« i stedet for »jeg« eller »ministeren« eller »ministeriet« eller »styrelsen«.

Ligeledes bruger offentlige skribenter ofte enormt lange sætninger. Der kan være 15 og 20 og 25 linjer, inden man når til et punktum, således at når man når til sætningens slutning, så står det i tåger, hvad det hele egentlig drejer sig om. Jeg ville så gerne anmode både undervisnings- og kulturministeren om i deres egne huse, men også over for deres kollegers styrelse at ivre for, at man skal skrive mundret, enkelt, letforståeligt.

Det er noget juridisk bavl at sige, at hvis ikke man bruger meget lange og meget udviklede sætninger, så står det ikke stjerneklart, hvad der egentlig er ment, og så er der større mulighed for fortolkninger herunder fejlfortolkning. Det er nemt at bevise, at sådan forholder det sig ikke.

Jeg skal have lov at oplyse, at det er lykkedes under forarbejderne til en kommende lov om taxa at få ændret selve lovens titel til fra at være hyrevognsloven til at blive taxaloven. For der er altså ingen mennesker under 90, der ringer efter en hyrevogn, men de ringer efter en taxa.

Personlig har jeg også den glæde, at jeg er ved at få succes med, og det glæder mig, at Folketingets formand selv sidder i sin høje stol, at få afskaffet dette rædselsfulde ord »idet«, der i mange årtier og generationer har stået som indledning til dagsordener, der foreslås her i Folketinget. Ordet giver ingen mening, det er forvirrende og noget sludder, og jeg har kunnet bemærke, at i de senere års dagsordener er ordet »idet« udgået i de fleste af disse sætninger.

Må jeg så slutte med en bemærkning til fru Ester Larsen. Jeg hørte hende nærmest bebrejde kulturministeren, at hun går stærkt ind for det nye og det anderledes. Ja, man kan sige meget om vores kulturminister, og det bliver der jo også sagt, og det er også muligt eller sandsynligt, for hvem skulle det ikke gælde for, at man kan bebrejde hende visse ting, men at man skulle bebrejde hende, at hun går ind for det nye og det anderledes, det var dog rædsomt. Det er da det nye og det anderledes, vi har brug for. Ikke

fordi alt nyt behøver at være godt, men vi skal da så have det afprøvet. Vi skal da interessere os for det.

Med al respekt for traditionerne og de nedarvede værdier vil jeg rose kulturministeren for, at hun har blik for og ofte går ind for det nye og det anderledes, som gør livet varieret og spændende.

Men altså igen: Sproget er tankens spejl. Offentlige myndigheder bør gå i spidsen med at fremsætte deres sikkert udmærkede tanker i et lige så udmærket, letforståeligt og nutidigt sprog.

Kulturministeren (Jytte Hilden):

Jeg skal sige tak for den principielle tilslutning, som jeg oplever, ordførerne har givet til det lovforslag, der ligger i Kulturministeriets regi. Det er klart, dette er og vil altid kunne udvikle sig til en meget spændstig debat.

Kulturministeriets lovforslag er naturligvis udarbejdet i meget nøje overensstemmelse med det lovforslag, der ligger fra undervisningsministeren, og dertil også i nøje overensstemmelse og i samspil med Dansk Sprognævn. På den måde har en lang række af dem, der har interesse på dette felt, også haft mulighed for at være med, da Dansk Sprognævn nu har et utal af personer, der netop varetager sproget.

Jeg er naturligvis meget beredt på i udvalget at besvare alle de konkrete spørgsmål af en hvilken som helst art, der måtte komme.

Undervisningsministeren (Ole Vig Jensen):

Også jeg kan takke for den ganske brede tilslutning, der var til mit lovforslag. Der er spørgsmål, der skal klares af, forstår jeg, under udvalgsarbejdet, og det er vi selvfølgelig helt klar til.

Hr. Frank Dahlgaard spurgte: Hvad sker der, når offentlige myndigheder ikke følger dansk retskrivning? Dér må jeg betro hr. Dahlgaard, at vi ikke har haft nogen overvejelser om at indføre straffebestemmelser i denne her lovgivning. Jeg tror, det forholder sig sådan, at enhver institution og enhver myndighed sætter en ære i at skrive et ordentligt sprog og at følge dansk retskrivning.

Så vil jeg sige, at i øvrigt er det jo sådan i vort uddannelsessystem, at en af hovedopgaverne, navnlig i den indledende del af uddannelsessystemet, selvfølgelig er at lære eleverne og de studerende at skrive rigtigt og forståeligt, og den røde blyant findes endnu i uddannelses-

systemet, selv om der er andre og givetvis også bedre metoder, når det gælder moderne undervisning, end alene at bruge den røde blyant.

Jeg skal bare sige inspireret af hr. Arne Melchior, som sagde, at sproget er tankens spejl, at det minder mig om min dansklærer, som, når vi fik stil for, startede med med meget store bogstaver fra øverste del af tavlen og ned til bunden at skrive: t, k, k, hvilket betød: Tankerne kommer kaotisk. Det svarede for så vidt til hr. Arne Melchior's egen registrering.

Jeg tror, at når det gælder dansk retskrivning i øvrigt, vil enhver, ligesom det i øvrigt gælder i politik, ikke være forpligtet ud over sine evner. Derfor heller ingen straffebestemmelser.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget under punkt 15 henvises til Kulturudvalget, mens lovforslaget under punkt 16 henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

17) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 63:

Forslag til folketingsbeslutning om etablering af lovgivning vedrørende distriktspsykiatri og socialpsykiatri m.v.

Af Anne Baastrup (SF) m.fl.
(Fremsat 15/11 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Jeg vil gerne begynde med at sige, at SF's forslag indeholder mange gode tanker og hensigter, og det er konkrete forslag, tanker og hensigter, som

meget langt er på linje med det, regeringen allerede har foretaget eller lægger op til skal foretages i den nærmeste fremtid.

Det har da også været sådan, at der har været et meget bredt flertal også omfattende SF bag de initiativer, der er taget, og der er kommet nye initiativer med så sent som i den finanslovaftale, der er indgået. Så der er ikke nogen tvivl om, at der er enighed om, hvad vej vi vil, og hvad det er for ting, der skal til for at forbedre vilkårene for mennesker med sindslidelser.

Men når jeg ikke kan støtte forslaget, hænger det sammen med, at SF forestiller sig, at man kan løse en række af de her problemer ved at lovgive. Det tror jeg ikke man kan, for det handler jo bl.a. om at finde de rigtige tilbud, der passer til det enkelte menneske. Det er jo noget af det, der kendetegner psykiatrien og socialpsykiatrien i dag, at man tilstræber at komme væk fra store, ensartede løsninger og komme hen imod løsninger, der er tilpasset det enkelte menneskes særlige situation og behov, og det er jo selvsagt meget svært at lovgive om dét. Men når det er sagt, vil jeg godt endnu en gang understrege, at vi er helt enige i de hensigter, der ligger i beslutningsforslaget.

Når det drejer sig om udbygning af distriktspsykiatrien, er der fra sundhedsministerens side lagt op til, at der i løbet af 1997 skal være en total dækning af distriktspsykiatriske tilbud over hele landet. Det er rigtigt, at der stadig væk er et problem med åbningstiderne, men det hænger bl.a. sammen med rekrutteringsproblemer: Takket være den store udbygning, der har været i de senere år, er der problemer med at holde trit med uddannelse af personale og få tilstrækkeligt personale overalt.

Men det er rigtigt, at der er brug for, at der i højere grad kommer aften- og nattilbud over hele landet. Derfor er der da også en række supplerende tilbud, der er ved at komme i stand eller er kommet i stand mange steder i landet, ikke blot i sundhedssystemet, f.eks. psykiatriske skadestuer, men også i det sociale system, f.eks. natåbne tilbud.

Beslutningsforslaget lægger også op til en formaliseret procedure, når det gælder udskrivningen fra de psykiatriske afdelinger, og det er også noget, regeringen arbejder på: at nå frem til en procedure, hvor man sikrer, at ingen mennesker bliver tabt i det forløb, der er, fra man bliver udskrevet fra hospitalet, til der bliver taget vare på én i det sociale system. Men også det kan det jo være svært at lovgive nærmere om,